

Összőtő: VIT LÁSZLÓME

Összőtés ideje: 1975.

TART.: UÁGÓ CSALÁD TÖRTEÉNETE

6 lap

FŐMÓRÁSI MŰTÁDÓ: CSURGÓ

SÁK MŰTÁDÓ: XVII,

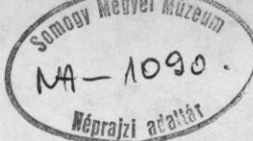
PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

TELTAÍRÓNA'S

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES ÁTK. 3167-EN TETELE AHÓL

Csurgó község fejlődésében részt vett Vágó család története.

A Vágó család Kaposvárról érkezett Csurgóra. Nagypapa: Vágó Antal, kinek kereskedése volt Petőfi utca 12. szám alatt. Három fia is részt vett Csurgó község fejlődésének történetében.

1/. Az első fiu, Vágó Gyula, ki 1934-ben halt meg. Az nevéhez fűződik a csurgói könyvnyomda, ahol megjelent, Csurgó és Vidéke című ujság. Felelős szerkesztője: dr Jünker Elek ügyvéd és dr Vida Károly a Csokonai gimnázium igazgatója. Kiadó és lantulajdonos, ahova az előfizetési díjak beküldendők, Vágó Gyula volt. Akinek nevéhez fűződik a csurgói Takarékpénztár Részvénytársulat létesítése is. Ugy-szintén a nyomdával kapcsolatban könyvkötésszettel és hasznos könyvek kereskedésével is foglalkozott.

2

2/. A második fiu: Vágó Lajos épület és műlakatos műhelye 1896-óta ismeretes az egész járásban. 1910. évben a képviselőválasztás alkalmával a függetlenségi párt képviselője- Hentaller Lajosnak volt a pártján. Ekkor azonban Hentallert nem választották meg, Novák Jánost: kormánypárti programmal.

Munkája egész járásban, sőt azon túl is ismeretes volt. A csurgói MÁV. osztálymérnökség a vasúttal kapcsolatos munkákkal foglalkoztatotta. Ugyan is a csurgói MÁV.-osztálymérnökség a Zágrábi vasúti Igazgatósághoz tartozott Krizsevácig /Kőrös-szig/ az első világháború befejezéséig. Ezen az útvonalon is adódó munkákat Vágó Lajos és fia végezte. Például: sorompók, átjárók, állomáskerítések és órházak vas munkáit. Ezen kívül magánügyeknek és üzemeknek, mint a tejgyár, téglagyár és egyéb üzemeknek dolgozott.

Sok évi munkássága következtében a község polgársága felfigyelt rája, és a község bizalma feléje fordult. Előbb helyettes, majd később Marics János bíró visszavonulása után Csurgó nagyközség bíróját tisztelte benne. A közművelődés terén áldozatot és fáradságot nem ismerve a község ügyeinek rendezésére harcos tagjaként ismerik. Csurgó fejlődésében élharcosként működött.

A Csurgó és Vidéke Hangya Szövetkezet alapító elnöke lett. 10,000 korona alaptőkével 1922-ben. Majd ezen évben még 100 koronával.

A Szövetkezet erősítésére felesége Vágó Lajosné 1924. március 15-én 10,000 koronával, 1924. július 1-én Vágó Lajos 20,000 koronával, majd 1924. augusztus 1-én a Szövetkezet alantőkéjét 10,000 koronával erősítette és az 1923-évi vásárlási visszatérítést nem vette ki, hanem az alaptőkéhez csatoltatta.

Továbbá összefokta a járás iparosait, egy rendes iparosszékház építéséhez. A 240 tagot számláló iparosság nagy áldozatkészségét megmutatta. Különösen Varga István hentes és mészáros mecénása volt és segítségével felépült az Iparosszékház, mely az iparosok hivatalos irodáit és kulturtermét foglalta magában.

3/. Ugyan ezen időben lett a harmadik fiu Vágó Géza nyugdíjas főbíró-sági tiszviselő az ipartestület jegyzője és a kulturális élet vezetője Fligl Kálmán rajztanárral. Sok szép népi szindarab fel-elevenítője. Az iparos ifjuság rajongó szeretettel vette körül. Ez az épület most a jelenlegi de már átalakított ifjusági Kultur-otthon, illetve "Művelődési ház".

Vágó Lajos ismételten folytatta a templomtelek megszerzéséért való küzdelmet 4 éven keresztül, mire megkapta a katalikus egyház részé-re. Oly feltétellel 1922-évben, hogy elkezdéséhez, mivel háború volt 10 évet engedélyezett a községi előjáróság a templomépítésének hozzákezdéséhez, illetve az alapkövetéséhez, mely meg is történt 1932-évben. Longauer Imre hittanár végezte az alapkövetést a község előjárósággal együttesen.

Nagy erőfeszítésbe került Longauer Imrének a templom építéséhez való pénz előteremtése, mivel a háborút viselt nép szegény volt. Mégis 1937 év szeptember 17-én megtörtént a templom felszentelése.

Vágó Lajos hosszas munkássága alatt elfáradva utódot nevelt maga mellé József nevű fia személyében. Aki 1910 évben került a műhelybe, kinek barátja és lelkes inas -társa Eszes István Csurgó Óvárosi ifjú volt. Miután visszavonult Vágó Lajos, József fia az ipar folytonosságát átvette, ki jobb-keze volt attyának és ily segítség mellett nyugottan szentelhetette napjait Csurgó fejlődésének szolgálásába.

Vágó Józsefnek rajz tehetsége is volt. A szakmában használható rajzokat készített, ugyan azt gyakorlatban vésből is megcsinálta. Ezek között a munkák közt közismert 1929 évben a porrogszentkirályi templom körül 120 folyóméter rácskerítés készítése. Azon kívül szép kivitelezésű kapuk sarkertek, kandaláberek készültek. Pl: Kerekes Sándor gimnáziumi tanár sarkertje, Nonnemacher Pál tejüzemi igazgatóknak sarkertje és sok másoknak. A Záborszki ügyvéd kapuja, Kerekes gimnáziumi tanár, Szekeres evangélikus lelkész, Horváth Lajos gimnáziumi tanár, Horváth János nyugdíjas főmolnár kapuja, és Vizeli Józsefnek Zrinyi utc.-ban 4mm-ter vastag lemezből gyönyörű izléssel készült kapu és kerítés. Vágó József a győri ipari kiállításon virágállványával, bronz éremmel kitüntetett oklevelet kapott.

Vágó Lajos és fia József több iparost nevelt a lakatos iparban és a tudás mellé emberséges nevelést is kaptak. Voltak olyanok is, akik otthonukat lelték a lakatos háznál, pl: Nazarov Viktor taskendi születésű orosz gyerek, Kovács Géza babócsai születésű cigány gyerek, Csikós János porrogszentkirályi születésű árva gyerek, ki most őrnagy Miskolcon. Továbbá Horváth József Dankó utcai fiú Budapesten éremmel kitüntetett szakmunkás, és Varga János ki a 8-as őrházban lakott, szintén szép előmenetelt mutat Dunaujvárosban a MÁV-nál műhelyfőnök lett.

Vágó József apja halála után az ipartestületben, mint szabaditómester szerepelt. Életében utolsó munkás szakaszában a Mezőgazdasági K T Sz megszervezője volt 13 iparos társával 1950 évben. Ugyanakkor felesége, aki 20 évig volt önálló női-fodrász, több tanulót nevelt a női fodrász iparban. Férje példájára, ő is alapító tagja lett az akkor induló Napsugár Kisipari Szövetkezetnek. Sejtát nevelésű munkaerőt vitt a szövetkezetbe, teljes üzleti felszereléssel és a vele járó nagy ismeretségi vendégkörrel. Nyugdíjba vonulása előtt utánpótlást nevelt a szövetkezetnek, Káplár Évát és Galgóczi Évát női-fodrászok személyében.

Vágó Lajosnak több fia is volt, akik közreműködtek személyükkel Csurgón az életszínvonal emelésében. Vágó Jenő Vágó Lajos.

Csu rgó. 1975. dec. 8.

Witt Lászlóné

A Múzeum számára megvásárelendő lekatos műhely szerszámai:

- 1 db kézi köszörű
- 1 db asztali furó
- 1 db kovács üllő
- 2 db spájcer
- 1 db orsós franciakulcs
- 1 db szerszám állvány /fali/
- 1 db tolómérce /subler/1900-as évek elejéből
- 1 db nittszög mérő
különböző méretű spirálfurók
- 1 db fém beütő
- 1 db furótartó tasak /fémből/
- 1 db 50 mm-es fonófej
- 2 db szechammer lyukas
- 1 db tolóreszelő
- 1 db pincezár rugó
- 1 db gömbölyű reszelő
- 1 db kézi menetvágó betéttel
- 1 db lapos lyukasztó
- 1 db fémkörző
- 1 db nagyoló reszelő
- 1 db fémreszelő állvány
- 1 db svéd spirálos csőfogó
- 1 db egyengető sín
- 1 db kézi lemezvágó /egykaru/
- 1 db kasza túske
- 1 db hasáb szechammer
- 1 db cfikkelő vágó
- 10 db háromszögű reszelő
- 1 db nittszög doboz
- 2 db hajlítótúske
- 1 db félkörvágó
- 1 db nyolcszögletű kovácstúske
- 1 db üllőbetét négyszögletű
- 2 db lemezszorító sikattyu
- 1 db négyszögletű kovács-lyukasztó
- 1 db nittfejelő
- 1 db félkörvágó
- 1 db félkörvágó/kicsi/
- 4 db hidegvágó
- 2 db lyukasztó aljzat
- 1 db félkörvágó
- 1 db téglalapalaku cfikkelő
- 1 db négyszöglyukasztó
- 1 db gömbölyű cfikkelő
- 1 db hidegvágó
- 2 db nittszög fejelő
- 1 db kirnel /pontozó/
- 1 db kovács gömbvas egyengető
- 11 db menetfuró különböző méretű
- 1 db lapos reszelő
- 3 db bittfort menetfuró 11-es/garnitura/
- 1 db menetfuró doboz /tartó/
- 1 db négyszögvas fejelő /kovács /
- 1 db váltakozóméretű kovácstúske
- 1 db kovácsüllő betét
- 1 db nittfej csillagozó
- 1 db hidegvágó /kicsi/

- 2 db lyukbővítő
- 1 db hatszögletű lyukbővítő
- 1 db négyszögletű lyukbővítő
- 1 db satu sikattyu
- 1 db fakalapács /bádogat egyengették vele/
- 1 db idomegyengető tűzikalapács
- 1 db négyszögletű tűzikalapács
- 1 db tűzi hidegvágó
- 1 db négyszögletű fallyukasztó
- 2 db 30 dkg-os kézikalapács
- 1 db tűzi melegvágó
- 1 db 17-19-es villáskulcs
- 1 db nagyoló reszelő
- 1 db lapos reszelő
- 1 db lapos simító reszelő
- 1 db fa spirálfuró
- 1 db durvareszelő /nagy/
- 2 db simító reszelő /kicsi/
- 1 db reszelőszerszám állvány fali /tartó/
- 1 db apró szerszámtartó
- 1 db félgömbölyű vágó
- 3 db gömbölyű cfikkelő
- 2 db lyukasztó
- 1 db négyszög lyukasztó
- 1 db kirner
- 1 db kézi párhazam sikattyu
- 1 db gömbvas hajlító
- 1 db 15 mm-es favéső
- 1 db négyszögfejelő
- 1 db lyukkereső
- 1 db nitt fejelő
- 1 db négyszögvas hajlító
- 3 db félgömbölyű reszelő
- 1 db gömbölyűreszelő
- 3 db laposreszelő kicsi
- 1 db dupla félgömbölyű reszelő
- 1 db gömbölyű reszelő
- 1 db "jancsi" állvány /vastartó/ - kovácsolásnál használt állvány népies neve Jancsi.
- 1 db tűzifogó tartó
- 1 db nagy félgömbölyű reszelő
- 1 db nagy gömbölyű reszelő
- 1 db menetvágó keret
- 1 db gömbpofájú tűzifogó
- 1 db lakatos mellfurdancs
- 1 db 20 mm-es fonófej
- 1 db cégércimer
- 1 db kerítés vasminta
- 1 db kovácsolt falitartó vas
- 1 db kirner
- 2 db kirner
- 1 db négyszög cfikkelő
- 2 db hidegvágó
- 1 db tűzi nittfejelő
- 1 db nittszög huzató
- 1 db téglalap alakú lyukasztó
- 10 db különböző méretű menetfuró
- 1 db kerítésminta hajlító

- 4 db lemezszorító
- 1 db apró szerszámtartó
- 1 db menetvágóbetét tartó /doboz/
- 1 db kovácssatu kicsi
- 1 db tűzikalapács komplett
- 1 db gömbvasfejelő
- 1 db négyszögvas reszelő
- 3 db gömbölyűvas fejelő
- 2 db négyszögvas fejelő
- 1 db üllőbetét négyszögegyengető
- 3 db kovácsdiszító kalapács
- 1 db kovács gömbkalapács
- 1 db 3/4-es villáskulcs /colos/
- 1 db 1 colos villáskulcs
- 1 db kovács sákattyu
- 1 db négyszögletű tűzituske
- 13 db vittfurt menetfuro és a hozzávaló menetvágó betéttel
- 7 db nagy tolóreszelő
- 2 db lándzsa alakú tolóreszelő nagy
- 1 db nagy gömbölyű reszelő
- 1 db vas derékszög 80x40-es
- 2 füzér különböző méretű pincekulcs
- 1 db fulytató kerettel
- 1 db tűzszámoly
- 1 db tűzszekrény sullyal
- 2 db kerítés minta
- 2 db kovácsdiszító kalapács /nyél nélkül/
- 4 db diszító üllőbetét
- 3 db különböző idomú üllőbetét
- 7 db melegvas egyengető kalapács
- 1 db üllőbetét lyukasztó
- 1 db kovács csákkal lyukasztó
- 1 db gömbvas fejelő
- 1 db simítóreszelő lapos
- 1 db lapos tolóreszelő
- 8 db különböző méretű zár /komplett/
- 1 db falkikötővas
- 1 db cégértartó vas
- 1 db 1921 évi Dunántúli iparossegédi emlékmű bronzfokozat elismerése
- 1 db kovácsoltvas álló virágállvány, melyért a bronz-fokozatot kapta.
- 1 db duplafofályú tűzifogó /nagy/
- 1 db laposfofályú tűzifogó /nagy/
- 1 db tűzi körző /melegvas körző/
- 1 db Brenner Elek - Püspösi és lemezárugyár Győr /reklám -könyve/
- 3 db Kálmán József - Budapest /diszító motívumok, füstcsövek árjegyzék/
- 5 db Heiszler Vilmos Budapest szerszám gépgyár /reklám lapok/
- 1 db Ár irányító táblázati könyv Bécsből
- 1 db Lakos Lajos Budapest Váci ut. 40. /mintalap tüzhelyekről/
- 21 db Vágó József rajzai /kapu, kerítés és ablak-rács minták/
- 17 db Vágó Lajos és fia József által kiállított számlák és szerződés kötések.
- 1 db Egyszerű , divatos lakatos munkák mintakönyve 98 db minta képpel

Munkaeszközök, melyet a Csurgói Mezőgazdasági KTSZ-nek adott át Vágó József.

- 3 db setupad
- 2 db szerszámtartó-állvány
- 1 db üllőtőke
- 4 db satu
- 1 db nagy furógép két áttételes alappal
- 1 db lyukasztó lemezvágó gép csőkanál állvány
- 1 db satuba foglalt lemezvágó
- 1 db tojásalaku 3-as számú furó /lyukas/
- 1 db tűzpánt mellvassal, csáklyavassal
- 1 db üllő 80 kg-os /törött/haszonvas
- 10 pár alsó és felső üllőbetét
- 6 db menetvágókeret 6 pár fogóval, 6 furóval
- 15 db spirálfuró
- 1 db franciakulcs
- 5 db különböző nagyságu villáskulcs
- 2 db racsní
- 1 db hajlítóvas 180 cm-es 30x30-as
- 1 db állítható tartóállvány
- 3 db plé satuállvány
- 2 db kézi furdancs /mellfurdancs/
- 10 db reszelő vágásra alkalmas
- 10 db tűzifogó
- 30 db padiszerszám vágók, lyukasztók szegeshuzók
- 1 db nagy kalapács 5,5 kg-os
- 2 db kisebb kalapács 3,5 kg-os
- 2 db kis kézisatu gépek
- 1 db csőkulcs nagyméretű
- 1 db szorítópofa
- 1 db vassin 80 cm-es
- 2 db vas fűrészréma
- 1 db házi furógép
- 1 db 4 m-es 100x20 mm-es vaslemez

Csurgó. 1975. dec.8.

Witt Lászlóné